

Bácsmegyei Függetlenség

A BÁCSDROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. **Tanítók részére:** Egész évre 8 kor., félévre 4 korona. Egyes szám ára 10 fillér.

A lap tulajdonos „Bácsmegyei Függetlenségi és 48-as Párt” megbízásából:
FALCIONE LAJOS.

Felelős szerkesztő:
PINTER GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz.
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

A fehér rabszolgák. A zombori „hivatalos világ.”

Zomborban tudvalevőleg több száz különféle tisztviselő és hivatalnok van, s azoknak nagy többsége — legalább kilencvenöt százaléka — a mindenkori kormány pártjával szokott szavazni és adandó alkalommal a mungók táborában foglal helyet.

Mindazonáltal vastag tévedés volna azt hinni, hogy az egész tisztikar és a nagy bürokrata gárda minden tagja a szívében is feketesárga érzelmeket táplál és semmi lelki szolidaritásban sem áll a nemzett eszmével. Tisztában vagyunk vele, hogy ez nem így van; sőt igen sokan vannak a tisztviselők és hivatalnokok között, akik titkon a nemzeti irányzat híveivel éreznek és fáj a lelkük, hogy hivatalfőnökeik zsarnoksága becsületes meggyőződésük és hazafias gondolkodásuk megtagadására, s gyűlöletes képmutatásra kárhóztatja őket.

Igen, igen, a hivatalfőnökök terrorizmusa az oka annak, hogy az íróasztal szerencsétlen napszámosai álarcos politikai szerepet játszanak. A hivatalfőnökök ugyanis rendszerint a kormányzó hataiom kreaturái és bizalmi emberei; akik az előléptetést, a jutalmat, a konckokat a kormánytól várják és kapják; iparkodnak tehát érdemeket szerezni és virtust csinálnak belőle, hogy alárendeltjeiket — ha kell, ostorral és az üldözések brutális eszközeivel is — a hatalmon lévő fazékpárt szolgálatába hajtják.

Szó sincs róla, nem mindegyik tisztviselő enged a presszióknak. Akadnak — ha elvéve is — elszánt és bátor férfiak, akik inkább elviselik az üldözést és inkább kockára teszik az ekzisztenciájukat, semhogy egyéni sza-

badságukat, meggyőződésüket és politikai hitvallásukat békóba verni engedjék. — Csakhogy nem mindenkinek adatott meg ez az erkölcsi bátorság és tiszteletre méltó energia. A gyöngébb lelkűek csüggedten hajtják meg a fejüket a bosszúállásra kész durva erőszak előtt és keserű rezignációval hódolnak annak a mondásnak: „Lélek, lélek, de hát én miből élek?” Szívükbe zárják tehát az igazi érzelmeiket és sóvárogva várják a jobb időt, amikor majd a valódi mivoltukban mutatkozhatnak.

Az igazság érdekében meg kell állapítani, hogy ilyenfajta „titkos kuruc” kevés található a választott tisztviselők között. A vármegyei és városi tisztikarban ez idő szerint lámpással kell keresni azokat a férfiakat, akik, ha nem is nyíltan, de legalább titokban a nemzeti politika hívei; azok pedig éppen fehérhollószámba mennek, akik független gondolkodásuk és hazafias meggyőződésük mellett nyíltan is hitvallást tenni merészelnék.

Ennek a sajnálatos ténynek pedig az az oka, mert nálunk ma úgy a vármegyénél, mint a városnál a feketesárga mungóuralom diktátorkodik; s a pártpolitika intézői tudvalevőleg a saját képükre teremtett alakokat ültetik a hivatalokba, s csak különös véletlenségből vagy kivételes okból történhetik meg, hogy ellenzéki érzelmű ember is helyet kap a tisztikarban. A vármegyei és városi tisztikar tagjai tehát túlnyomóan a mungó párturalom kreaturái, akik a kapott hivatali pártszolgálatokkal hálálják meg, s akik tisztában vannak azzal, hogy csak a mostani rendszer alatt biztos számukra a húsosfazék; mert úgy hozzá vannak kötve a mostani gubernium hajójához, hogy annak elsüllyedése az ő kikerülhetetlen pusztulásukai is jelenti.

Az állami tisztviselők azonban nem a kormány és a párturalom, hanem az állam szolgálatában állanak, s állásukat sem a pártklikkeknek vagy legalább nem a mostani hatalmasoknak, hanem képesítetségüknek, vagy esetleg személyes befolyásnak köszönhetik, ami lényegesen különbözik a mostani párt- vagy klikk-uralkodó kenyérosztogtástól. — Kormányok és pártok uralma pedig változásoknak van kitéve. A mungók ma még duskálkodnak a hatalomban, de holnap számkivetettek lehetnek, akkor bizony szorul a kapcájuk a mostani hivatalfőnököknek is, akik ma tatárkánoskodnak alárendeltjeik fölött. — Akkor fölszabadul a leigázott vélemény-szabadság és igazi mivoltukban mutatkozhatnak azok a tisztviselők és hivatalnokok is, akiket ma lenyűgöz a többség terrorja.

Természetes tehát, hogy az állami alkalmazottak között sokkal több a jóérzésű hazafi, mint a választott tisztviselők között; mert az állami alkalmazottak — kevés kivétellel — inkább elnyomottjai, leigázottjai, semmint kreaturái a mungó-rendszernek; akik örömmel fogják üdvözölni a fölszabadulás régen várt napját.

Azért nem tudunk mi engesztelhetetlen indulattal viseltetni a zombori állami tisztviselők iránt, akik között — tudomásunk szerint — több az elnyomott hazafi, mint a fazékpárti stréber és a spicli. — S ha majd elérkezik az idő, amikor a Hauke Imréken és Vojnitsokon kívül a Fodor Mihályok csillaga is lehanyatlik, akkor bizonyára disztिंगválni fog a közönség és kiválasztja a tiszta buzát a konkoly és szemét közül.

Meglepő eredményeket

ér el a háziasszony, ha főzelékek, ragok stb. főzéséhez, húslevesnek téstáncműkökkel való készítésére, bouillonok előállítására és gyenge levesek, mártások, főzelékek stb. megjobbitására a

MAGGI-féle

húsleveskockát

1 kocka 1/4 liter
leves részére 5 f.

használja.
Csupán a MAGGI névvel és keresztcsillag védjeggyel valódi.

Fosztogatás.

Sokféle visszaélést és gázságot képes elszívni a türelmes ember, de az az istentelen fosztogatás, aminek a zombori fogyasztó közönség, a termelők és árusítók részéről, ki van téve, csakugyan fölförrelje még a legjamborabb ember véréit is. A rablásnak és embernyúzásnak is van határa, s ehhez a határhoz itt immár elértünk.

Összehasonlítottuk a székesfővárosi piaci és közforgalmi árakat a zomboriakkal és megbotránkozással konstatálhatjuk, hogy az egész vonalon, de különösen az élelmi cikkek áránál nézve részint elértük, részint túlszárnyaltuk a fővárosi árakat. Pedig az élelmi cikkek innét, a vidékről szállítják a fővárosba és az úgynevezett közvetítő kereskedelem öt-hat kéznek adja azokat át, amíg a fogyasztókhoz eljutnak, s mindegyik közvetítő kivészi belőlük a magabusás részét, s mégis drágábban élünk mi itt, mint a fővárosi fogyasztó közönség.

Mi ennek az abszurd helyzetnek az oka? Egyfelől a termelők és árusítók szemérmetlen kapzsisága és uzsoráskodása, másfelől pedig a fogyasztók gyámoltalansága és éhínsége.

A drágaság fokozódása már évek óta tart. Igaz, hogy nemcsak itt, hanem az egész országban; de a zombori eladók egy löféjjel mindig megelőzték az ország többi részének eladóit. Különösen az utóbbi időkben könnyen tehetők, mert a zombori piacon megjelentek és állandó kundsáftok lettek a boszniai vásárlók, akik nem sajnálják a pénzt és megvesznek mindent, úgy amint adják.

A bosnyákok tehát valóságos árszabályozó szerepet visznek itt, a termelők, illetőleg eladók javára. De az ő vásárlásuk még sem akkora arányú, hogy képes lenne fölvenni az egész kínálatot. A készleteknek csak egy csekély részét viszik el a bosnyák bevásárlók, s a zombori eladók többségének a nyakán maradna az árú, ha a helybeli fogyasztók nem volnának. Ám a helybeli fogyasztókra már egészen rákaptak az eladók. Hiszen tapasztalják, hogy a fokozatos áremelést szívesen beveszik a fogyasztók. Amiért ma 10 fillért adnak, azt a jövő héten 12, a jövő hónapban 14, azután 16, 18, 20 fillérért is megveszik; csak ne egyszerre, hanem fokozatosan történjen a felfelé fordulás. A vevők sopánkodnak, zúgolódnak és talán káromkodnak is egy kicsit; de azért vásárolnak és fizetnek; anélkül, hogy gondolkodnának afelől, hogy másképp is lehetne mindez, csak akarni kellene; nem volna muszáj éppen megnyúztatni magukat, ha egy kis összetartás és erély volna bennük.

Az eddig elszenvedett fosztogatás azonban hagyján; még ezután jön a feketeleves. Itt van a háború, s akár avatkozunk mi bele, akár nem, rettenetes hatásait hamarosan érezni fogják a fogyasztók. Az élelmi cikkek ára az egész országban rendkívül föl fog szökkenni; el lehet tehát képzelni, hogy micsoda embernyúzást visznek majd véghez a zombori eladók, akik eddig is az élen haladtak az élelmiszer uzsorásoknak és a fogyasztó közönség fosztogatóinak. A drágasággal pedig lépést fog tartani a hitelmegszorítás és a pénzsűke. Az anyagilag mostoha viszonyok között élő tisztviselők, iparosok stb. nem igen segíthetnek majd magukon apró váltókkal, a rendes jövedelem pedig nem fedezi a napi kiadásokat, elkövetkezik tehát az az idő, amikor az áremeléseket nem lesznek képesek elviselni a fogyasztók; amikor a háziasszonyok a rendelkezésükre álló pénzből nem tudják ellátni a

konyhát és amikor pusztán sopánkodással nem lehet elintézni a drágaság kérdését.

A legfőbb ideje tehát, hogy a fogyasztók ne tűrjék tovább összetett kézzel a kifosztásukat, hanem a szervezkedés és önszegély eszközeivel iparkodjanak védekezni, amennyire lehet. Itt van a tizenkettedik óra, hogy sietve megalkítsuk az élelmi cikkekre nézve a fogyasztási szövetséget, amely föltétlenül árszabályozó és mérséklő hatással lesz a piacra, ahol a drágaság úgyis minden körülmények között oly irtózatós lesz, hogy a fogyasztók nagy többsége előreláthatólag inségbe és nyomorba jut.

Mi teljesítettük a kötelességünket: megkongattuk a harangot az utolsó órában. Magara vessen a fogyasztó közönség, ha nem iparkodik segíteni magán. A közönbösség és az éhínség kegyetlenül megbosszulja magát, s a sopánkodás és a jajgatás nem változtat a bajon.

HIREK.

Valtozasok a vármegyei tiszti karban.

E cím alatt közölt híreinkre utalva a vármegyei felhivatalos lapja, a Bácska, cáfolja azt a széleskörben elterjedt hírt, mint a Vojnits István főispán megválni készülné állásától és hangsúlyozza, hogy erre nem is volna semmi ok, mert a főispán „a kormány és a vármegye eddig élvezett bizalmát változatlanul bírja.” — Nos hát konstatáljuk, hogy mást beszél Bodoné. Mi egyetlen szóval se alludáltunk a főispánra; annál kevésbé beszélünk arról, hogy a főispán az illetékes faktorok bizalmát elvesztette volna és így mennie kellene. Mi is nagyon jól tudjuk, hogy az a hangsúlyozott bizalom változatlanul fentáll; sőt annyira szilárd, hogy azt a főispán a maga javára és jövődjének biztosítására akadálytalanul fölhasználhatja; s ha nem csalódunk, föl is fogja használni. Ehez a kérdéshez egyelőre több szavunk nincs. — Lecáfolt híreinket egyébként fentartjuk. Sőt még a vármegyei tisztikarban és más befolyásos körökben szövődött komplottról is van alapos értesülésünk; de ebbe nem avatjuk bele a Bácskát; hadd legyen az neki — meglepetés.

Esküvő. Előkeelő és díszes esküvő ment végbe Zomborban szombaton, október 12-én. Kekezovits Piroška úrné vezette oltárhoz Kovács Rezső honvéd hadnagy. A polgári házasságkötés délelőtt 11 órakor, az esküvő, a plébánia templomban fél 12 órakor ment végbe. A násznagyti tisztet a menyasszony részéről Szilágyi Péter, a zombori függetlenségi és 48-as párt elnöke, a vőlegény részéről pedig Mukits Simon szabadkai üdgyvéd, volt országgyűlési képviselő töltötte be. A menyasszony tudvalevőleg unokája a meghaldogult Darácsi Márkónak, aki életében egilis és befolyásos tagja volt a zombori függetlenségi és 48-as pártnak.

Mozgósítási előkészületek. A balkáni harctéren már dörögnek az ágyúk, s a mi hadvezetőségünk is minden előkészületet megteszt, hogy a háború fejleményei készületlenül ne találjanak bennünket. Mozgósítás ugyan még nincs, de a szükséges intézkedéseket már megtették, hogy az esetleges mozgósításra kijelölt hadtestek katonái minden pillanatban fegyver alá hívhatók legyenek. Az illető hadkiegészítő parancsnokságok irodáiban 1903-ig visszamenőleg elkészítették a tartalékosok behívó jegyeit, melyeket a hadvezetőség távirati rendelkezésére azonnal szét fognak küldeni. A vasúti állomások főnökei is megkapták zárt borítékban a kellő utasításokat. De azonfölül a hadügyminisztériumból szétküldték a polgári hatóságokhoz azokat a sárga és vörös plakátokat, melyekkel

az általános mozgósítást közhírré szokták tenni, s amelyeken 24 óra alatt való jelentkezésre szólítják fel a tartalékosokat. A plakátokat a hivatalok a felülről jövő távirati utasításra azonnal kiragasztatni kötelesek. Tehát — mint a külügyminiszter mondotta — készen tartott fegyverrel nézi monarchiánk az eseményeket. Hogy azonban a háborus veszedelmet még sem tarthatják valami nagyon akutnak, azt abból lehet következtetni, hogy még nem adták ki a lökiviteli tilalmat és — mint értesülünk — a szegedi vásáron megbízott ügynökök Bulgára és Szerbia részére minden lovat összevásároltak, s a két állam részére szakadatlanul tart Szabadka környékén a vásárlás; a vétellel megbízott ügynökök fáradhatlanul járják a falvakat, s alig alkuszna a tetszetősebb, megfelelő lovakra, mert a magyar lónak — amely kevés gondozás és gyöngébb élelmezés mellett is jól tűri a fáradaimakat — jó hírneve van a külföldön. Ha azonban a hír feszül és a háborus veszedelem minket is közvetlenül fenyeget, akkor előreláthatólag betiltják a lökivitel. Egyelőre biztató jel, hogy ez még meg nem történt.

Dankó Pista szobrának leleplezése.

A híres orgánymuzsikus és zeneszerző, Dankó Pista emlékére a szegediek szoborral örökítették meg. A szobor ünnepélyes leleplezése október 20-án megy végbe; amelyen a Bácsbodrogmezei Irodalmi Társaság Veres Károly elnökkel és Patay Sándor főtitkárral képviselteti magát.

Hazafias asztaltársaság. Válogatott jó magyar emberekből, akik szereplési vágy nélkül, szerényen, zajtalanul, a maguk baráti körében kívánják kultiválni a hazafias érzést, a tiszta nemzeti irányzatot és a humanizmust — asztaltársaság alakult Zomborban, amely a Maurer-féle vendéglőben, (az úgynevezett apatini sörcsarnokban) tartja bizalmas összejöveteleit. Az asztaltársaság a „Ne bántsd a magyart” nevet vette föl, ami kifejezi az egész baráti szövetségnek tiszteletreméltó hazafias intencióját.

Szent Teréz ünnepe. Folyó hó 15.-én, kedden lesz a szent. Teréz, kármelita apáca ünnepe. E napon a karmelita templomban az ünnepély sorrendje a következő: Reggel 6 órakor Szentséges mise, fél 10-kor bunyevác szentbeszéd, 10-kor pedig ünnepélyes mise lesz. Délután fél 5-kor szent olvasó ajándékoság, 5-kor magyar szentbeszéd, utána pedig ünnepélyes litánia. Ezen az ünnepen vagy nyolcada alatt a hívek teljes búcsút nyerhetnek.

Szabad Lyceum. A Zombori Szabad Lyceum Egyesület meghívása folytán Koller Ferenc, a szabadkai zeneiskola tanára, ma, október 13-án délután 5 órakor, a város háza dísztermében előadást tart. Az előadás tárgya: *A magyar népdal.* Az előadást ének és zene számok teszik változatossá, amelyeknek zongora kíséretét Koller Ferencné úrnő, az énekszámokat a Kaszinó Egyesületi Dalárda szolgáltatja. Az előadás ingyenes és mindenkinek szól.

Football verseny Zomborban. A Zombori Sportegylet a Bajai Sportegylet csapattal ma, október 13-án délután fél három órakor, a zombori löversenyteréren, bajnoki football versenyt rendez. Tribünjegy 1 korona, állóhely 50 fillér, diák- és sportjegy 40 fillér.

Jótekonycélú multság. Mint a hozzánk beküldött meghívóból értesülünk, az óverbázi tűzoltóság október 13-án úgynevezett táncoskorúcskát rendez az „Országos Tűzoltó Otthon” javára, a Rumpf Guszti-féle vendéglőben.

Az italmérési illeték felszólamlási bizottság ülése. Az állami italmérés jövedékről szóló 1899: XXV. t. c. 17. § a értelmében az italmérési illetéket Bácsbodrog vármegye területére másodfokban megállapítani hivatott italmérési illeték-felszólamlási bizottság az 1912—1914. évi időszakra vonatkozó tárgyalásait Zomborban, 1912. évi október hó 21. és 22. napjain délután 3 órakor, Zombor város területére vonatkozólag pedig október 23-án d. u. 3 órakor, a zombori pénzügyigazgatóság elsőemeleti nagytermében fogja megtartani.

A montenegrói herceg lóvásárlása Zomborban. Nikita montenegrói király fia, Mirkó herceg egy szép és kitűnő fekete ménlovat vett meg Ferencsevits Miladin zombori korcsmáros és lókereskedőtől. Ferencsevits a lovat Fiuméba vitte, ahonnan nyomban elszállították Montenegroba. A kitűnő zombori ló a balkáni háborúban fogja hátán hordozni a montenegrói herceget.

Kipróbált főzötassítás. Borjú becsinált leves. Egy kanál zsírban apróra vágott zöld petrezselymet duzzasztunk, 1/4 kiló kockára vágott borjúhúst adunk hozzá, megsózzuk és fedő alatt pároljuk. Mikor a zsírára sül, egy kanál littel behintjük, a lisztet világos barnára hagyjuk pirulni és közben gyakran megkeverjük. Ha a hús még nem puha, úgy kevés vizet öntünk rá és puhára főzzük. Azután Maggi-féle kockából készített húsléssel föleresztjük és fölforraljuk. Ha a hús puha, úgy mindjárt levestel eresztjük föl.

Dreyfus a fürdővendég. A francia tulajtott nacionalizmus martirja, az Ördögsgiget egykori szerencsétlen lakója csöndes ember lett, s miatta már nem buknak és nem emelkednek státság férfiak. Most is csak abból az esetből folyólag irunk róla, hogy betegsége enyhítésére Badenbe utazott hosszabb tartózkodásra. Bármint őrizte inkognitóját az egykori francia őrnagy, egy szemfüles újságíró reáismert és megakarta interjúvolni. Ámde Dreyfus hallani sem akart erről, s csak a következőket mondá: Uram, én egy csendes öreg nyugalmazott katonatiszt vagyok, s csak annyit mondok önnek, hogy a lelket bennem az Ördögsgigeten, ártatlanságom tudatán kívül, csak a Diadal kávé tartotta. Mikor onnét hazatérhettem Párisban sajnos nem ihattam e kávéból és így orvosom tanácsára ide jöttem a hol ismét e jó kávé adja vissza erőmet, mert a Diadal kávé a legjobb kávék keveréke és a tulajdonos saját módszere szerint olyképen van konzerválva, hogy ízét és zamátját évekig megtartja. Csak a két elefánt védjegyre és a zárt csomagokra kell ügyelni. Kapható mindenütt, s a hol nincs ott kérje határozottan és semmi szín alatt ne fogadjon el selejtesebb árút.

Ótóber 6 Kossuthfálván. Tudósítónk jelenti Kossuthfálváról: A 13. aradi vértanú dicső szellemének kegyeletos ünnepélyel áldozott Kossuthfalva hazafias közönsége október 6-án. D. u. 4 órakor a Függetlenségi Polgári Kör nagyterme már zsufozásig megtelt, a midőn Kovács Gyula elnök az emelvényre lépett s rövid lelkes szavakkal megnyitotta a gyász-ünnepélyt. A Himnusz eléneklése után Dévay Lajos tartotta meg nagy gondal kidolgozott, szónoki hévvel előadott emlékbeszédét, mely a közönség soraiból könyeket és lelkes éljeneket váltott ki. Kovács Gyula a nap történetét olvasta fel a hallgatóság mély meghatottsága közben. A református dalárda hazafias énekeket adott elő Szűcs Kálmán tanító szakszerű vezetésével. dr. Salzer Jenő zárószavai után a Szózat eléneklésével a kegyeletos ünnepély véget ért.

Tanítógyűlés. Monostorszegegről írja tudósítónk: Az apatini áll. és közs. tanítói kör f. hó 9-én tartotta meg Monostorszege a szokásos őszi gyűlést, melyen Moldován Ilona monostorszegei tanítónő, majd Farkas Ferenc elnök tartott sikerült előadást. A gyűlés kiemelkedő pontját azonban Hackl Nagy Lajos országos énekelőrendkívül érdekes előadása képezte. Bemutatta, minő módszerrel tanítandó az ének az elemi népiskolában. Az igen szépen sikerült előadásért Farkas Ferenc elnök mondott köszönetet a kör nevében. Maga a kör is is hatalmas éljenésej és zúgó tapsviharral honorálta a gyönyörű előadást. Sajnos, a rossz út miatt nem lehetett a teljes tárgysorozatot kimeríteni, mert a legtöbben már 2 óra felé útnak indultak s az igen jól sikerült bankett után a vendégek egy tanulságos és kedves nap emlékével távoztak.

Lopás. Dr. Buják József ügyvéd följelentést tett a rendőrségnél, hogy a szőlőjében lévő épület padlásáról ismeretlen tettesek mintegy 380 korona értékű kukoricát elloptak. A nyomozás rövidesen kiderítette, hogy Komcsarovits Lázár és a felesége a tolvajok, akik már előzőleg is meglopták a panaszos ügyvédet.

Múzeum. A vármegyei történelmi társulat múzeumának *régiségára* ma, október 13-án déltől 2—4 óráig nyitva lesz és díjtalanul megtekinthető.

Szesztermelő szövetkezet Bácsföldváron. Mint Bácsföldvárról írják, az ottani gazdasági egyesület kebelében egy szesztermelő szövetkezet alakult. A tagok bácsföldvári és óbecsei szőlősgazdák. Az egyesület célja az, hogy a tagok termésüket önmaguk dolgozzák föl. Egy üzletész 200 korona.

Aki 21 éves korában harmadszor házasodik. Mijits István zombori földesgazda 21 éves léte már két feleséget temetett el, s most harmadszor is megnősült, minthogy kiterjedt gazdasága nem nélkülözheti a gazdasszonyt. A szokatlanságánál fogva feltűnő és tragikusán érdekes eset bizonyára párját ritkítja a házasságok történetében.

IRODALOM.

Schön Adolf könyvkereskedésében Zombor. Telefon-szám 161. Kaphatók az e héten megjelent következő könyvújdonságok:

Földes: Fekete ország	4.54 K
Kaló: Blanka házassága	3 — "
Lakatos: Ponoptikum	1. — "
Szomaházy: Baccarat	3. — "
Bíró: A rablólovag	3. — "
Szabó: Honvédelem	4. — "
Bizony L.: Keleti határról	4. — "
M. Társadalom tud szemle	2. — "
Dr. Tauszk: Erzsébet kir. szanator	2. — "
Dr. Balázs Közép isk. okt. reform	2. — "
„Darvin” népsz. term. tud. folyóirat	
I. évf. I. szám á	—50 "
Olcso könyvtár új számai:	
1662—5. Dickeus élete és művei	—80 "
1666—8. Coppé: A koronáért	—60 "
Magyar kvár új számai:	
671—72. Ilzen: Ha mi holtak föléb-	
redünk	—60 "
673. Szini: Bolond könnyek	—30 "
674—5. An. Frace: Az ing	—60 "

41—100—53

Közgazdaság.

A Bácsbodrog Vármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmányi ülése 1912. évi október hó 6-án.

A pénztárnok jelentése szerint a legutóbbi igazgató-választmányi ülés óta a tagok száma 6313 ról 6388-ra emelkedett. A téli gazdasági előadások mikénti rendezésére az elnökség kéretett föl.

Szilberek községnek heti vásárjaira sertés felhajtás engedélyezése iránti kérelmét pártolja, míg Zenta városának még két országos vásár engedélyezése iránti kérelmét nem pártolja.

Nem fogadja el előadónak az állandó államsegélyből adható titkári korpótlék és lakbér iránti indítványát. Az államsegélyt adminisztratív kiadásokra fordítja.

Kis Lajos alelnök indítványára a Komáromban épülő műtrágya-gyár részvényeinek jegyzésére a gazdák figyelmét felhívja. A Temes Vármegyei Gazdasági Egyesület felhívására a temesmegyei árvíz károsultak részére 20 kor. segélyt szavaz meg. A Nógrád Vármegyei Gazdasági Egyesület átirata értelmében az egyesületi közlönyben, a gazdakörök, tejszövetkezetek és a bácskai lapok útján felhívja a gazdákat, hogy a napszámbekeket szombat helyett, a következő hét első napjaiban fizessék ki.

A magyarországi szövetkezetek szövetsége október hó 24-iki szövetkezeti kongresszusán leendő képviseltetéséről az elnökség gondoskodik. A képviseltetésre az egyesület gazdaköreit és tejszövetkezeit is felhívja.

A magyar földhitelintézetek országos szövetsége ama felhívásának, hogy a tudomására jutó parcellázásokról, legelő és munkásház építési kölcsönszükségletekről kellő időben értesítse, eleget tesz.

A szolnoki első gazdasági könyvvezetési vállalatot támogatja. A magyar magtényesztési részvénytársaság előadóját a legközelebbi igazgató-választmányi ülésre előadásra meghívja. A Jurinák-éke bemutatójának idejét és helyét az elnökség fogja megállapítani. A komló-szakosztályi ülés hozott határozataihoz hozzájárul.

Posch Gottlieb újsóvéi gazdaköri jegyzőnek a gazdakörök fejlesztése és a műtrágya kartell elleni akció támogatása iránti indítványát elfogadja. Több kisebb jelentőségű ügy elintézése után az ülés véget ért.

* * *

A debreceni magyar szab. lópatkógyár.

(Folytatás.)

A gyár szabadalmazott patkóinak gyártásával természetesen a hazai versenyérdeket nem sérti, mert az Érczy gépészmérnök úr szabadalma s így azt más úgy sem készítheti, miből önként folyik, hogy azok, kik a gyár alapítását illetve részvénytársasággá alakítását elősegítették s végrehajtották, valóban hazafias dolgot cselekedtek s hozzájárultak Debrecennek, e nagy színmagyar emporiumnak fémipara ki-fejlesztéséhez. Ez a gyár kiegészítő része annak az előnyös folyamatnak, melyet az állam, az állami szakiskolák megalkotása s egyéb intézmények létesítése útján Debrecenben megindított. Van tehát kitűnő gyárunk, benne kitűnő főmesterünk.

Ha már most azt kérdezzük, vajjon a hazai kereskedés ennek a gyárnak elsőrendű s elismert gyártmányait itthon, mily mértékben fogyasztja, sajnosan azt kell tapasztalnunk, hogy ez a fogyasztás nem áll arányban a szükséglettel.

Miért van hát az, hogy a mi hazai kereskedőink külföldről importálnak még oly gyári cikkeket is, melyet nálunk jobb minőségben kaphatni. Hát a külföldi talán olcsóbb? a hitel talán kedvezőbb? Összehasonlítottuk a debreceni gyár gyártmányát az ausztriaiával s örömmel konstatáltuk, hogy utóbbi sem az alak sem a minőség sem az összeállítás tekintetében a versenyt ki nem állja. És itt eszünkbe jut egy gyári eset. Valaki vidéki kereskedőnél látott egy szép szőnyeget és meg akarta venni. A kereskedő dicséri, mily pompás „angol” gyártmány ez! A vevő későbbi időre hagyta s időközben megfordult a vidéki gyárban itthon, ahol az angolnak tartott szőnyeget szőtték. Nem kevésbé hökkent meg s kérdi, hát ilyen szőnyeget szőnek nálunk is, hiszen nekem ezt angolnak mutatták be. „Igen — mondja a művezető — mi ezt itt szőjük angol gyár és kereskedés rendeletére, Londonba szállítják s onnan kapjuk vidékre, mint angol gyártmányt. Nálunk sajnos, sokan nem hisznek még gyáraink kitűnő gyártmányaiban. Soknak még az idegen kell!” Így lesz a felvidéki kristály üveg velenceivé! S a magyar boldog, hogy dupla árt fizethet!

A „Tulipán” korszak szalmalángja elhamvadt; a magyar iparvédő egyesületek üléseznek, pedig boltról boltra, kereskedésből kereskedésbe kellene bejárniok s harsogva kiáltaniok: Ember, csak honi iparcikket végy!

Megírtuk ezt a pár sort s azon felhívással zárjuk: Magyar kereskedők! tudjátok-e ti, hogy Debrecenben van egy gyár, amely szakmájában első minőségű árút ad! Próbáljatok, rendeljete, győződjete meg.

A nagyképekű, külsőleg megnyilvánuló, de belső érzésnélküli s így eredményében semmis iparpártolás csak frázis marad. Nyíltan kell e téren is fellépni; mindent felülről várni nem lehet, aminthogy nem minden áldás jó mindig felülről.

A mi hazafias kereskedőink, köztük a jeles férfiak, kik az „üzlet” alatt a tisztességes kereskedést értik, nem pedig a minden áron üzletcsinálást, bizonyosan megszívlelik a hazai gyárak érdekeit, mert hiszen közös érdeket képviselnek. Szolgáljon e sorokba fektetett figyelmeztetés útmutatásul s eredményezze a hazai ipar fellendülését.

Temesvár, 1912. október 3.

Janovich Gyula
miniszteri tanácsos.

(Vége.)

Szerkesztői üzenet.

Bezdán. Az apatin-vidéki tanítói kör gyűléséről szóló tudósítást más forrásból is megkaptuk és már akkor, amikor az Ön ékezet, ki is szedettük. Szíves figyelméért és fáradságáért azonban fogadjuk köszönetünket.

HIRDETÉSEK.

Eladó ház!

Csonoplyai-utca 14.-ik számú
ház, nagy kerttel,
szabad kézből eladó!

Bővebb értesítést ad ugyanott:

166-3-2

JAITY MILÁN.

ELADÓ HÁZTELKEK!

Zomborban, a Belvárosban,

az Ambrozovits-féle
üres telek, házhelyekre felosztva,

157

eladó!

10-5

Bővebbet: Buják József ügyvédnél.

Eladó föld.

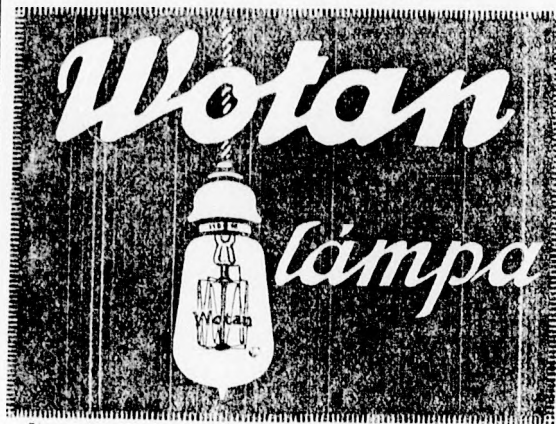
Az apatini-út mentén 18
hold (2000 □ öles) föld

szabad kézből azonnal eladó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető:

Stojanovits Risztánál.

167-3-2 Nyúl-utca 18. sz. alatt.

húzott drótszállal.

TÖRHETETLEN!

Magyar

SIEMENS - SCHUCKERT - MŰVEK

Budapest, VI., Teréz-körút 36.

165.b 5 1

„Első Délmagyarországi Nádifonógyár“
SZOND (Bácsbodrog megye).

ELADÓ!

Mindennemü

NÁDFONAT

olcsó áron eladó.

Eladó egy 100 öl hosszú, esetleg 4,
6, 8 és 10 öl hosszúságban is kapható,

keményfából

és bekátrányozott

= kukoricagóré. =

Mindennap megtekinthető.

Akinek van nádja eladó, minden-
kor a lehető legmagasabb ár mellett
megveszem. Akinek pedig szüksége van
fedélnádra, jutányos áron kaphatja nálam.

MERKL JÁNOS,

a szondi vasútállomás mellett,

az Első Délmagyarországi Nádifonógyár
tulajdonosa.

38-50-32

Tisztelt Háziasszony!

Vegyen kizárólag két elefánt védjegyű

„DIADAL“

pörkölt kávét

mely a világ
legjobb
kávé-
keveréke

erejét, ízét,
illatát
állandóan
megtartja.

Csak zárt csomagokban

véd-

jegygyel

valódi.

Kapható minden fűszerüzletben.

Óvakodjunk utánzatoktól.

Minden két kilóhoz egy ingyen kávésbögre.

1/4 kiló Diadal pörkölt kávé 1 kor. 25 fillér.
1/4 kiló Salon Diadal pörkölt kávé 1 kor. 35 fillér.
1/4 kiló Elite Diadal pörkölt kávé 1 kor. 50 fillér.

160-26-4

Közkedvelté lett!!

kellemes íze, jósága és olcsósága által a

PÉCSI TETTYE

kristálytisza forrásvíz,

mely szénsavas víz ma már szegény és gazdag
legkedveltebb asztali itala.

Gazdasszonyok és vendéglősök öröme

ha e kiváló vizet adhatják asztalukra.

Kapható minden fűszerüzletben és étteremben.

Zombori képviselő:

ARNOVLYEVICS DUSÁN kereskedelmi ügynökségénél.

90-104-41

Zombori főraktár:

Makarits István fűszerkereskedésében.

„UNIÓ“ jéggyár ZOMBOR, Zöldkert-utca.
Telefonszám: 112.

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget tisztelet-
tel értesíteni, miszerint a Zöldkert-utcában fennálló

mű-jéggyárunkat

üzembe helyeztük és a műjeget a gyárban métermázsán-
ként 2 koronáért számíttjuk.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtunk
Zombor, 1912. évi május hó

80-44

teljes tisztelettel

AZ „UNIÓ“ JÉGGYÁR.